

Dones i repressió franquista

Una guia pel seu estudi en València

Carlos Fuertes Muñoz i Vicenta Verdugo Martí, coords.

2019 - 160 pp. - ISBN: 978-84-9134-443-8 - 24 €

IBIC: HBLW3;BTP;3JKF;1DSET

Molts dels grans avanços en la investigació sobre la repressió franquista continuen sense aparèixer als llibres de text. De forma destacada, existeix una total desatenció a les notables particularitats de la repressió franquista sobre les dones. Alhora, aquestes apareixen sota el franquisme com un subjecte passiu, obviant el seu protagonisme i la seua capacitat de resistència. Qüestions summament preocupants si pretenem fomentar una educació crítica de les noves generacions que evite la perpetuació i reproducció del sexisme, així com la banalització de la dictadura.

Fruit d'aquesta constatació sorgeix aquesta guia, realitzada per investigadors i investigadores de l'Aula d'Història i Memòria Democràtica de la Universitat de València amb el suport de la Direcció General de Reformes Democràtiques de la Conselleria de Justícia de la Generalitat Valenciana. El seu principal objectiu és proporcionar al professorat i alumnat de 4rt d'ESO, Batxillerat i Universitat, encara que també al públic general, una síntesi amena, però rigorosa i actualitzada, de la repressió franquista sobre les dones i de les seues pràctiques de resistència.

Es parteix del cas de València i la seua província, espai que pot resultar per la seua proximitat més significatiu per a l'alumnat. S'ha explorat un equilibri entre la contextualització i l'apropament directe a molt diverses fonts de gran utilitat per a l'estudi de la repressió franquista, les quals escassegen als llibres de text a pesar del seu notable potencial didàctic. Així, s'ha realitzat un important treball de localització de textos d'historiadors especialistes, fotografies, documentació d'arxius públics, documentals, còmics, pel·lícules o testimonis orals. Juntament amb això, hem proposat diferents activitats amb una finalitat reflexiva i d'aprofundiment, per a fomentar el treball cooperatiu i bastir ponts amb les inquietuds de l'alumnat actual, amb el seu entorn i amb els problemes del present.

Carlos Fuertes Muñoz és Professor Ajudant Doctor en l'àrea de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat de València i coordinador de l'especialitat de Geografia i Història del Màster en Professor/a d'Educació Secundària. Especialista en la història sociocultural i de l'educació en la dictadura franquista, juntament amb Alberto Gómez Roda és coautor del llibre 'El Tribunal de Orden Público en el País Valenciano. Testimonios de la represión y el antifranquismo'. Actualment investiga sobre el tractament educatiu de la dictadura franquista en els manuals escolars i les aules del segle XXI.

Vicenta Verdugo Martí és doctora en Història Contemporània per la Universitat de València. És professora contractada doctora del Centre Florida Universitària, on imparteix, entre altres assignatures, Didàctica de les Ciències Socials. Les seues línies d'investigació es centren en la història de les relacions de gènere: repressió femenina en el franquisme, feminismes i dones en el sindicalisme. Entre les seues publicacions es troben: 'Franquismo y mujeres represaliadas en Valencia: cárceles y espacios de represión y de resistencia femenina' (2018); 'Del relato biográfico al retrato colectivo: Margarita Nelken y Pilar Soler en la Agrupación de Mujeres Antifascistas' (2018).

Mélanie Ibáñez és doctora en Història Contemporània per la Universitat de València amb la tesi 'Dictadura franquista y represión femenina: la aplicación de la Ley de Responsabilidades Políticas sobre las mujeres en Valencia (1939-1948)'. A més, s'ha interessat pel tractament de la història de les dones durant el franquisme en els manuals escolars recents. Actualment és Investigadora Postdoctoral de la Generalitat Valenciana i es dedica a la investigació sobre la persecució i el càstig de les transgressions morals durant la dictadura franquista.

Javier Esteve Martí és doctor en Història Contemporània per la Universitat de València i Professor Assistent en el Departament de Ciències Històriques de la Universidad de Chile. Especialista en l'extrema dreta espanyola entre el període de la Restauració i la Guerra Civil, també s'ha interessat pel tractament de la Història en els manuals escolars i ha col·laborat en projectes de divulgació de la repressió franquista.

Juan Carlos Colomer és doctor en Història Contemporània especialitzat en política local a València durant la dictadura franquista. Professor Ajudant Doctor en l'àrea de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat de València, en l'actualitat investiga sobre l'ensenyament de la Història, amb particular atenció als problemes dels manuals escolars i a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.